

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні вищими темпами та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується повільніше зростання цін на товари та послуги. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – 18.2% (найвищі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – 9.1%) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують зменшення обсягів виробництва – «мінус» 32.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 72.7% респондентів області очікують, що зростання цін не перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 54.5%), у цілому по Україні – 37.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти вищими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 90.9% респондентів (у III кварталі 2022 року – 72.2%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 11.5%;
- **значне збільшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%), у тому числі збільшення реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 33.3% (у III кварталі 2022 року – 28.6%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зменшення обсягів реалізації продукції – «мінус» 7.3% та «мінус» 6.3% відповідно;
- **зменшення обсягів інвестиційних видатків як на машини, обладнання та інвентар, так і на виконання будівельних робіт:** баланси відповідей – по «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – 18.2% та 9.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 26.9% та «мінус» 16.6% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (як у попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 20.1%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланси відповідей – по 90.9% (у III кварталі 2022 року – 90.9% та 54.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливають курс гривні до іноземних валют, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **збільшення витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – по 63.6% (у попередньому кварталі – 54.5% та 36.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти продовжують називати воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит та занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

Очікується, що потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом залишаться без змін (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням виключно в національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжують називати наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

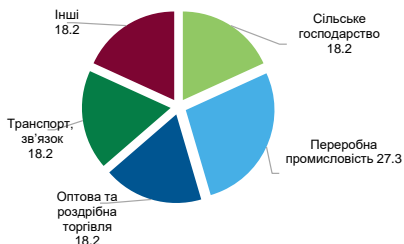
90.9% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

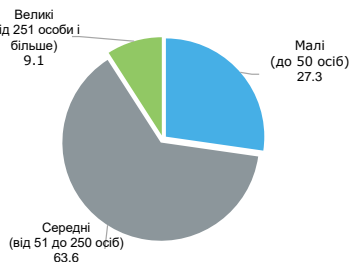
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився та оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у III кварталі 2022 року – 27.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

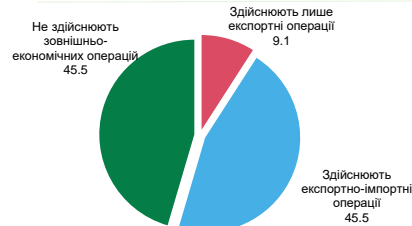
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

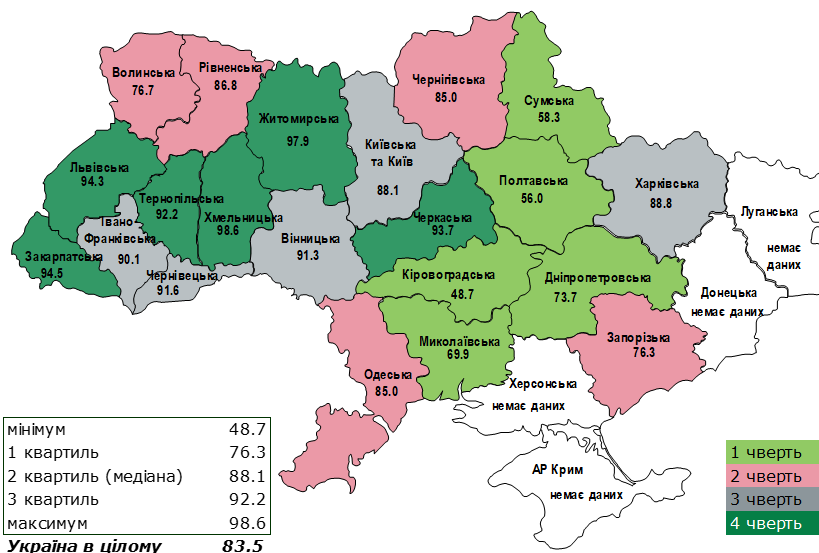

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 жовтня – 21 листопада 2022 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

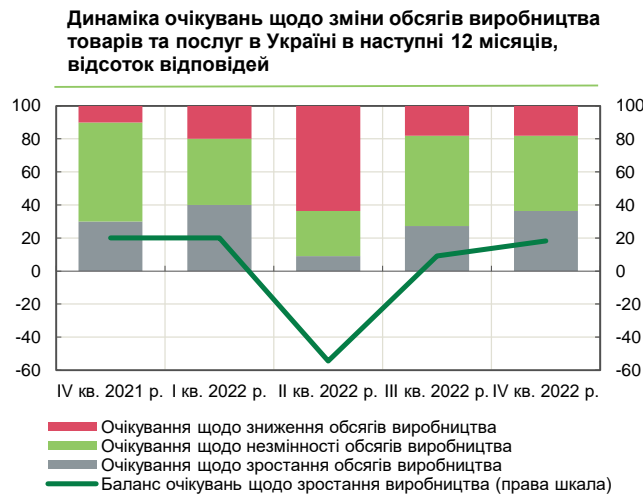
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	-20.0	10.0	-36.4	-18.2	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-30.0	0.0	-18.2	-20.0	18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-20.0	-20.0	-18.2	9.1	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-10.0	0.0	0.0	18.2	-18.2
кількості працівників	0.0	0.0	9.1	-9.1	-9.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

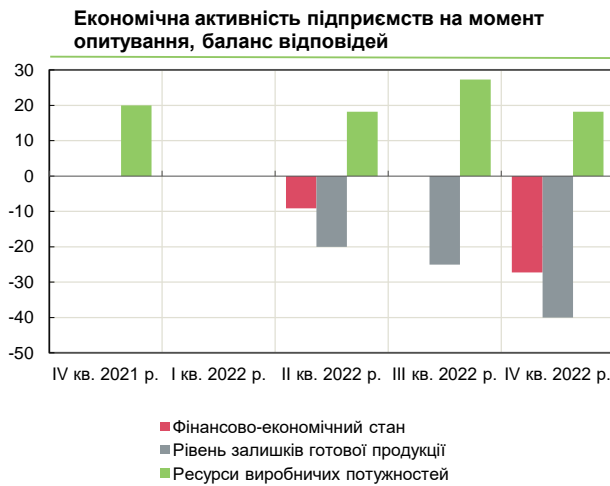
Графік 1

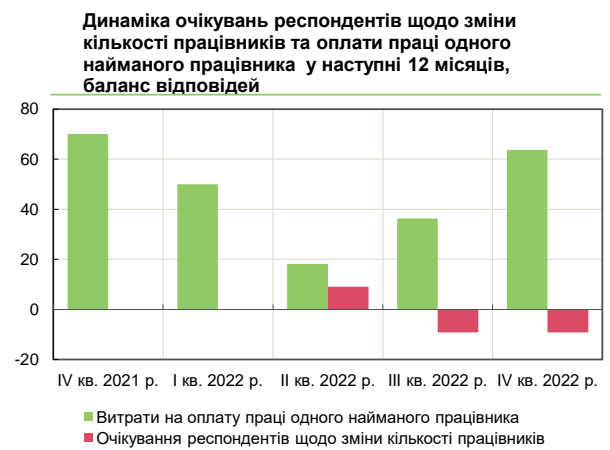
Графік 2

Графік 3

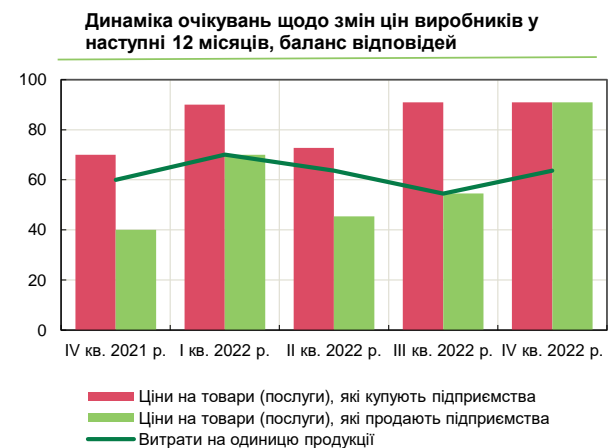
Графік 4

Графік 5

Графік 6

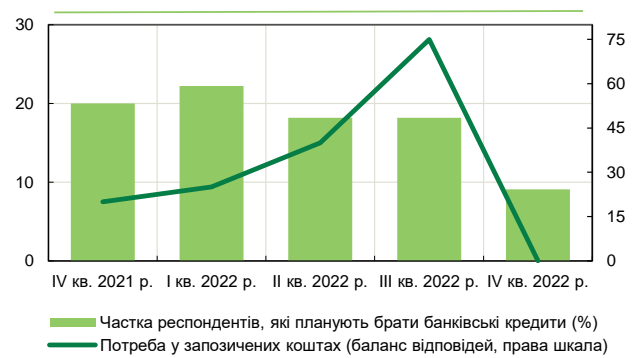
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

